

NOWA

www.nowa-amerika.net

AMERIKA

**ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
A PROGRAM EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ**

**STANOWISKO ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
POLSKO-NIEMIECKIEGO REGIONU PRZYGRANICZNEGO**

Przedstawiciele polskich i niemieckich organizacji pozarządowych regionu przygranicznego zebrani na konferencji w Słubicach w dniach 24.02.2012-26.02.2012 uznali, co następuje:

- doceniając wysiłki Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej na rzecz integracji europejskiej i wspierania regionów w Europie,
- podkreślając ogromną rolę Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Konwergencji, a zwłaszcza programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej dla regionów w Europie,
- uznając zasługi rządów Polski i Niemiec, regionów przygranicznych (landów i województw) oraz Euroregionów na polsko-niemieckim pograniczu,
- kierując się hasłem Unii Europejskiej **EUROPA DLA OBYWATELI** oraz unijną zasadą subsydiaryzacji,
- w przekonaniu, że budowa społeczeństwa obywatelskiego i integracja europejska są naczelnymi wartościami Wspólnoty, formułujemy następujące stanowisko:
 - Jako obywatele i przedstawiciele organizacji pozarządowych pragniemy mieć wpływ na kształt programów unijnych, które mają bezpośrednie znaczenie dla naszej pracy i naszego regionu w latach 2014-2020.
 - Jesteśmy zgodni, że europejskie mechanizmy wsparcia regionów przygranicznych służą mieszkańcom tych regionów, jednak widzimy potrzebę ich dostosowania do zmieniającej się rzeczywistości. Szczególnie niepokoi nas, że obecny system wsparcia ogranicza dostęp, a w niektórych wypadkach wyklucza udział w nim niewielkich organizacji pozarządowych, które dysponują ograniczonymi własnymi środkami finansowymi.
 - **pogranicze polsko-niemieckie jest jednym regionem** z cechami wyróżniającymi ten region od innych i z własnymi, specyficznymi problemami. Oczekujemy uznania (zwłaszcza w praktyce wsparcia regionów) pogranicza polsko-niemieckiego jako jednego regionu i odpowiedniego dostosowania programów wsparcia.

Na podstawie powyższych zasad przedstawiciele organizacji pozarządowych polsko-niemieckiego pogranicza sformułowali następujące szczegółowe postulaty dotyczące programu wsparcia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020:

1. Systemy i programy wsparcia Unii Europejskiej winny w większym niż dotychczas stopniu **ułatwiać dostęp organizacji pozarządowych do środków wsparcia.**

2. Apelujemy o **udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w planowaniu** i przygotowaniu projektów współpracy terytorialnej i transgranicznej na wszystkich szczeblach.
3. Domagamy się uznania organizacji pozarządowych za równoprawne (zwłaszcza w praktyce) z gminami i instytucjami podmioty współpracy terytorialnej i transgranicznej.
4. **Programy współpracy** terytorialnej i transgranicznej, szczególnie INTERREG, **winy zostać uproszczone** – zarówno, jeśli chodzi o aplikowanie, system kontroli projektów, jak i mechanizmy rozliczania projektów.
5. Dzięki Unii Europejskiej coraz mniejsze znaczenie odgrywają granice państw, powstały natomiast nowe granice: między Euroregionami. Utrudnia to zdecydowanie współpracę organizacji pozarządowych w całym regionie przygranicznym i tworzenie sieci współpracy. **Domagamy się likwidacji tych granic!**
6. Uznając, że żyjemy i działamy w jednym regionie przygranicznym apelujemy o **stworzenie jednego programu operacyjnego dla całego pogranicza** lub przynajmniej zagwarantowanie kompatybilności programów operacyjnych dla pogranicza.
7. Największą naszym zdaniem wartością współpracy w regionach przygranicznych są spotkania ich mieszkańców i ich wspólne transgraniczne działania. Dlatego postulujemy zdecydowane **zwiększenie ilości środków pomocowych na organizację spotkań mieszkańców** pogranicza, a szczególnie **zwiększenie środków w Funduszu Małych Projektów** programu INTERREG.
8. **Kultura, sztuka, edukacja (w tym nauka języka sąsiada) oraz turystyka to zakresy tematyczne, które najlepiej służą integracji i spotkaniom mieszkańców** w regionie przygranicznym. Dlatego domagamy się uznania tych dziedzin za **priorytety programowe** programów operacyjnych, zwłaszcza Funduszu Małych Projektów programu INTERREG.
9. Wnosimy o **punktualny start programów wsparcia** w kolejnej kadencji Parlamentu Europejskiego na wszystkich szczeblach: europejskim, narodowym i regionalnym.
10. Domagamy się wprowadzenia **jednoznacznych reguł kwalifikacji** projektów, określenia zasad narodowego współfinansowania programu INTERREG oraz przestrzegania zasady służebności administracji programu wobec społeczności lokalnych i wnioskodawców.
11. **Programy wsparcia winny być elastyczne** i dostosowane do potrzeb społeczności lokalnych i regionów.
12. Postulujemy znaczące **powiększenie środków przeznaczonych na projekty socjalno-kulturowe** i projekty wspomagające transgraniczną wymianę informacji oraz tworzenie sieci współpracy.
13. Proponujemy zmianę struktury komitetów monitorujących i innych organów decydujących o udzielaniu wsparcia na współpracę transgraniczną. Domagamy się szczególnie **udziału w nich przedstawicieli społeczności lokalnych**.
14. Organy kontroli i rozliczania projektów winny pracować zgodnie z zasadą „**Tak dużo jak konieczne, tak mało jak to tylko możliwe**”. W związku z tym postulujemy ujednoczenie standardów kontroli projektów oraz likwidację wielopoziomowej struktury kontroli.

15. Apelujemy do instytucji Unii Europejskiej o **ujednoczenie systemów wsparcia** i systemu administracji programów współpracy w całej Unii Europejskiej, a tym samym ograniczenie liczby narodowych i regionalnych szczebli decyzyjnych, systemów kontroli i rozliczania projektów.
16. Podstawową barierą ograniczającą możliwość korzystania przez organizacje pozarządowe ze wsparcia programów współpracy transgranicznych jest **zasada prefinansowania projektów**. Proponujemy alternatywny system finansowania w ramach Funduszu Małych Projektów:
 - po zatwierdzeniu projektu beneficjent/beneficjenci otrzymują zaliczkę w wysokości 50% wartości całego projektu, kolejne 50% zaś po rozliczeniu projektu;lub:
 - likwidacja systemu prefinansowania. Beneficjent otrzymuje 100% zatwierdzonych środków kwalifikowanych i rozlicza cały projekt po jego zakończeniu.
17. Postulujemy wprowadzenie ryczałtów na usługi i działania w ramach projektów w oparciu o dotychczasowe doświadczenia w ramach Funduszu Małych Projektów.
18. Uważamy, że praca członków organizacji pozarządowych inwestowana w realizację projektów ma wymierna wartość. Postulujemy **uznanie pracy własnej na rzecz projektu jako kosztów kwalifikowanych** (np. w formie wartości ryczałtowych) i kwalifikowanie wartości pracy jako wkładu własnego do projektu.
19. Domagamy się wprowadzenia **jednolitego okresu rozliczania projektów** obowiązującego także na szczeblu narodowym i regionalnym. Aktualnie projekty w polsko-niemieckim regionie przygranicznym rozliczane są w ciągu 9 do 18 miesięcy od momentu złożenia sprawozdań z realizacji projektu. Domagamy się wyznaczenia ośmiotygodniowego terminu rozliczenia projektu oraz wprowadzenia zasady, że jeżeli w ciągu 8 tygodni organy kontroli nie wydały decyzji, projekt automatycznie uznany jest za rozliczony. Po tym okresie instytucje zarządzające programem winny być zobowiązane do natychmiastowego przekazania zatwierdzonych środków wsparcia.
20. W razie utrzymania zasady prefinansowania lub częściowego prefinansowania projektów, apelujemy do władz regionów o stworzenie **regionalnych funduszy udzielających organizacjom pozarządowym nie oprocentowanych pożyczek na finansowanie projektów**.
21. Apelujemy do Euroregionów oraz władz regionów przygranicznych w Polsce i w Niemczech o **przejrzystość w debacie na temat tworzenia EUWT** w regionie przygranicznym i udział obywateli oraz organizacji pozarządowych w tej debacie.

Duża część powyższych postulatów zgodna jest z propozycjami przedstawionymi wcześniej przez stowarzyszenia gmin polskich Euroregionów „Pomerania”, „Pro Europa Viadrina”, „Sprewa-Nysa-Bóbr” i „Nysa” (dokument z dnia 6.02.2012) oraz propozycjami wspólnego posiedzenia niemieckich stowarzyszeń Euroregionów wzdłuż granicy polsko-niemieckiej (oświadczenie z dnia 11.11.2010). Deklarujemy wolę współpracy z Euroregionami, landami i województwami oraz rządami Polski i

Niemiec w zakresie zmian w systemie wsparcia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Proponujemy Zarządom Euroregionów i Instytucjom odpowiedzialnym za zarządzanie programami wsparcia dla polsko-niemieckiego regionu przygranicznego wspólne spotkanie dla podjęcia próby ustalenia wspólnego stanowiska w sprawie współpracy transgranicznej i regionalnej.

Apelujemy do polskich i niemieckich deputowanych do Parlamentu Europejskiego, do Komitetu Regionów Unii Europejskiej, do Komisji Europejskiej, do rządów Polski i Niemiec o uwzględnienie i wsparcie naszych postulatów.

Prosimy wszystkie organizacje pozarządowe działające we wspólnym polsko-niemieckim regionie przygranicznym o poparcie naszych postulatów i zgłaszanie (listownie, pocztą mailową) ich akceptacji do koordynatorów konferencji.

Za zgodność:

Michael Kurzwelly i Przemysław Konopka
koordynatorzy konferencji

KONTAKT:

Michael Kurzwelly:

Güldendorfer Straße 13, 15230 Frankfurt (Oder)

tel.: 0049 335 6641181

0049 171 2668747

0048-794-407436

mail: arttrans@arttrans.de

Przemysław Konopka:

Jelenin 6, 74-500 Chojna

tel.: 0048 607 054846

mail: przemyslawkonopka@wp.pl